

**BISDOM
ROTTERDAM**

Homilie bisschop Van den Hende

Chrismamis, HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal, Rotterdam

1 april 2026

Jesaja 61, 1-3a, 6a, 8b-9

Apokalyps 1, 5-8

Lucas 4, 16-21

Broeders en zusters, het is een bijzondere viering vanavond. Ik zie mensen uit ons hele bisdom verzameld, gelovigen uit het hele bisdom. Samen zijn wij een deel van het volk van God. Ik zie ook dat er veel geloofsleerlingen zijn, degenen die in de komende dagen toetreden tot de Kerk en enthousiast zijn om bij het volk van de Heer te mogen horen. Een aantal van hen is hier. Zou u eens willen gaan staan? [Mensen staan op en er wordt geapplaudiseerd.] Het applaus was spontaan, niet ingestudeerd en zeker niet voorgeschreven in de liturgie, maar het is wel een teken dat u welkom bent bij degenen die al gedoopt zijn, die misschien al jarenlang deel uitmaken van de Kerk en die met hart en ziel verbonden zijn met de Kerk van de Heer. Het is geweldig dat u zich wilt aansluiten.

De Kerk is vanouds een missionaire Kerk. Dat wil zeggen: Jezus gaf ons de Kerk om zijn evangelie te verspreiden, om de sacramenten te vieren, om steeds opnieuw de persoon van Jezus Christus centraal te stellen in ons leven en in onze wereld. Die missionaire Kerk zien we ook terug in vele parochies die zich bezighouden met die missionaire opdracht. Missionair betekent: missie, de zending die we van de Heer hebben ontvangen. Om door het vieren van de liturgie dichter bij Christus te zijn, om door het getuigen van ons geloof anderen enthousiast te maken voor de Heer, en door daden van liefde in diaconie en caritas te laten zien dat de liefde van Christus in ons hart en onze handen doorgaat.

U begrijpt het wel: als je Kerk wilt zijn, een bisdom wilt zijn, en als je toetreedt tot de Kerk, zoals vanavond alweer blijkt met velen, is dat niet alleen een beweging van onszelf. Het is niet een initiatief dat zomaar uit ons hart komt. Het is allereerst de Heer die ons in beweging brengt. Zozeer heeft de wereld van de Heer zijn liefde ontvangen: dat Hij is mens geworden. En als wij in beweging komen, dan is dat allereerst door de kracht van de Heilige Geest.

U zult misschien zeggen: ja, maar het moet eerst nog Witte Donderdag worden, Goede Vrijdag en Pasen, dan praten we daarna wel eens over Pinksteren. Maar broeders en zusters, het eerste Pinksterfeest ligt al lang achter ons (Handelingen 2, 1-13). En het moment van de opstanding van de Heer is al lang geleden (Johannes 20, 1-8). En dat de Heer op de avond voor zijn lijden en dood voor het eerst met zijn leerlingen de eucharistie vierde (cf. oudste getuigenis in 1 Korintiërs 11, 23-25) en hun de voeten waste (Johannes 13, 3-15), staat aan het begin van onze Kerk.

Nu wij vandaag dan de chrismamis vieren met zovelen, dan is dat niet in afwachting van de Heilige Geest, maar in de kracht van de Heilige Geest. De Heilige Geest, die in Jezus Christus aan ons geschonken is (Johannes 14, 25-27; 15, 26-27; 16, 13). Als we straks de oliën zegenen en het chrisma wijden, zullen we ook in die gebeden zien en horen hoezeer de sacramenten verbonden zijn met de Heilige Geest. Hoe kun je de kracht van de Heer ontvangen als je ziek bent, zonder de handoplegging en de zalving in kracht van de Geest? Hoe kun je steeds opnieuw in de eucharistie vieren dat brood en wijn worden tot het

lichaam en bloed van de Heer? En dat de priester, die zijn handen en zijn stem leent aan de Heer, dit mag bewerken? Ook dat is in kracht van de Heilige Geest. En als we iemand wijden tot diaken of priester door handoplegging en gebed is dat een beweging van de Heilige Geest. En wanneer het chrisma op het hoofd van de vormelingen komt, of op de kruin van de dopelingen die klein zijn, is het de kracht van de Heilige Geest die hun gegeven wordt.

Vanavond vieren wij als bisdom de chrismamis in kracht van de Heilige Geest, en niet in afwachting van de Trooster en de Helper. We vieren deze eucharistie omdat we geloven dat Jezus zijn leven heeft gegeven, in het graf is gelegd, maar is verrezen en dat Hij leeft in ons midden. En het altaar hier in de kerk is ooit gewijd en daarbij ingesmeerd met chrisma, ten teken van Christus de hoeksteen (cf. Handelingen 4, 11), die gezalfd werd met de Heilige Geest (Lucas 4, 16-21). Daarom wordt het altaar gekust door de priesters en de diakens, omdat we de Heer willen begroeten en in geloof weten dat Hij aanwezig is.

Broeders en zusters, vanavond mogen we vieren dat we als volk van God onderweg zijn in het bisdom Rotterdam, al 70 jaar. Dat is geen reden om de vlag uit te hangen en onszelf op de borst te kloppen, maar wel een reden om opnieuw te beseffen dat we de Kerk van de Heer zijn. Dat het zijn initiatief is. En dat u samenkomt om te bidden en de sacramenten te vieren, is een voorwaarde om die Kerk te kunnen blijven.

Het staat in een paar woorden in het evangelie als Jezus in Nazaret is gaat hij naar de synagoge: “Volgens zijn gewoonte.” Met “volgens zijn gewoonte” bedoelt de evangelist niet een sociale verplichting. Ook niet: ach, ik loop met de rest mee. Het is eerder een gewoonte als deugd, een innerlijke houding van Jezus. Hij wil bij zijn Vader zijn. Hij leest uit de Schriften en de profeten, en Hij weet zich gezonden. Hij is in ons midden vanwege de Vader. Hij is er met de zending om ons te verlossen. En dat lezen we ook in het evangelie wanneer Jezus voorleest uit de profeet Jesaja: Hij bevrijdt, Hij geneest, Hij maakt los en vergeeft (cf. Lucas 4, 18-19).

Volgens zijn gewoonte ging Jezus naar de synagoge, als een echte innerlijke houding, een deugd. De heilige Thomas van Aquino zegt dat het pas een deugd is als je iets met vreugde doet (‘delectabiliter’) en met een zeker gemak (‘faciliter’). En dat laatste zou ons moeten aanspreken. Maar het is iets anders dan “gemakkelijk” of “ach, het kost toch niets”. Nee, “een zeker gemak” wil zeggen dat je het met de kracht van de Heer doet, geïnspireerd door de Geest, en dat het daarom vreugde geeft als je naar de Kerk komt en de sacramenten viert, in het bijzonder de eucharistie.

We zijn in een bijzonder jaar, een jubileumjaar van 70 jaar bisdom. Wat zou het goed zijn als wij die gewoonte om samen op zondag de liturgie te vieren, om samen de sacramenten te vieren en naar de Kerk te gaan, weer met vreugde doen en met een zeker gemak. Vroeger - vóór ik geboren werd trouwens - ging meer dan 80 procent van onze gelovigen naar de mis. Of dat met gemak en met vreugde was, weet ik niet. Ik weet wel dat later vaak gezegd is, naarmate de Kerk leger werd: ach, als je maar een goed mens bent, als je maar deugt. Maar ons geloof, broeders en zusters, is meer dan fatsoen en goed gedrag. Ons geloof vraagt dat wij op Jezus lijken in onze woorden, in wat we doen en wat we denken (cf. Johannes 13, 15; Filippenzen 2, 5).

En wat zou het goed zijn als wij in dit jubileumjaar opnieuw een goede gewoonte maken van onze zondagse kerkgang. Dat geldt voor mensen die al lang bij de Kerk horen, en ook voor de geloofsleerlingen die langzaam aan die zondagse kerkgang wennen. Ik zou zeggen: houd het ook vol als het nieuwe eraf is. Houd het ook vol als het gewoon wordt. Want het is de bedoeling dat het, met de kracht van de Geest, een deugd wordt. Dat je het bijna vanzelfsprekend vindt en met een zekere vreugde steeds weer weet op te brengen op de eerste dag van de week.

En alle mensen die al naar de Kerk gaan: wat zou het geweldig zijn als wij opnieuw vele andere medegelovigen zouden kunnen uitnodigen, misschien zelfs uitdagen, om ook opnieuw een stap te zetten en de sacramenten te vieren, het woord van God te horen en samen van de Heer te ontvangen al wat we nodig hebben. We kunnen geen Kerk van de Heer zijn zonder het vieren van de sacramenten. En daarom mogen we vanavond de oliën zegenen en wijden die we voor deze sacramenten gebruiken. En het is geweldig dat er velen zijn vanavond die met deze olie, die hier vandaag gezegend en gewijd wordt, opgenomen worden in de Kerk.

Broeders en zusters, het is een grote opgave om christen te zijn in onze tijd. Ik denk vanavond ook heel bijzonder aan alle christenen die in angst leven door oorlog en geweld. Ik denk aan de patriarch van Jeruzalem, die met een klein groepje de eucharistie viert en de dagen van Jezus' lijden en sterven gedenkt en zijn verrijzenis viert, zelfs te midden van bombardementen en dreiging. Zouden wij vanavond ook met al die mensen verbonden kunnen zijn? Ook zij luisteren naar het evangelie van Lucas, dat Jezus volgens zijn gewoonte naar de synagoge gaat en dat Hij zich bekendmaakt als de Gezalfde, vol van de Heilige Geest.

Het is duidelijk dat met name veel christenen in moeilijke omstandigheden de uitdaging aangaan om bij de Heer te horen. Christenen in Syrië en Libanon houden vast aan hun geloof. Zij willen bij de Heer horen, ook als het hun moeite kost, en angst, zweet en tranen. Vanavond denken we aan hen, want we weten dat de Heer met zijn hart bij hen is. Als al iemand begrip heeft voor allen die bedreigd worden, gevlucht zijn, onderdrukt worden en uitgestoten, dan is het wel de gekruisigde Heer, die voor ons stierf. En vanavond, in deze chrismanis, is Hij in ons midden. Hij geeft zijn zegen aan de oliën en het chrisma. Hij is de oorsprong van onze sacramenten. In de sacramenten raakt Hij ons aan. En in zijn Kerk is Hij degene die zijn woord spreekt en zijn liefde geeft.

70 jaar bisdom is maar een kleine tussenstap. Maar wat zou het geweldig zijn als wij dit jaar weten te verbinden met de missionaire opdracht die de Heer ons geeft, met de kracht van zijn Geest, met de nabijheid door zijn sacramenten, met zijn woord en met zijn liefde. Dan is deze chrismanis, in het jaar van 70 jaar bisdom, misschien wel een nieuwe geboorte voor onze Kerk, wanneer wij opnieuw de liturgie, de sacramenten en het woord van God omarmen met een gewoonte die we van de Heer hebben ontvangen, de gewoonte waarin de Heer ons voorgaat, en dat we dat doen met een zeker gemak, met een grote vreugde en met de vrijmoedigheid om ook anderen uit te nodigen en durven zeggen: doe met ons mee op de weg van de Heer. Amen.